

съ помощта на Михаила епирски, който една година преди това плячкосвалъ заедно съ Стрѣза изъ южна Македония. Презъ следната есенъ императоръ Хенрихъ билъ заетъ съ работитѣ въ Мала-Азия; на 15 октомврий 1212 г. гърцитѣ тамъ били победени, а вѣнъ отъ това дошло и радостно за франкитѣ известие, какво и Борилъ, който се опиталъ да се възползува отъ отсъствието на императора, билъ съвсемъ разбитъ отъ латинцитѣ съ помощта на Слава³⁴.

Тѣзи победи много засилили и закрепили мощта на Хенриха. Българитѣ вече завързватъ приятелски сношения съ латинцитѣ и, за да потвърдятъ мира, тържествено отпразднували сватбата на императора съ Мария, прочута съ красотата си Борилова дъщеря (около 1213 г.³⁵). Още повече закрепили положението на Латинската империя браковетѣ на две Хенрихови племенници съ Ласкариса и съ Андрей II маджарски.

Отъ това време българии и латинци сж вече съюзници. Тѣ преди всичко действуватъ срещу сръбския великъ жупанъ Стефана, учения Немановъ синъ, който взелъ страната както на Бориловия, така и на Хенриховия врагъ. И двамата дошли до Нишъ, но трѣбвало да отстъпятъ, безъ да си постигнатъ цельта³⁶. Стрѣзъ, впрочемъ, успѣлъ отново да се помири съ латинцитѣ и българитѣ; като промѣнилъ изведнажъ политиката си, излѣзълъ да воюва съ Стефана, който следъ Калояновата смъртъ му бѣ помогналъ, за да си възвърне властта надъ западна България. Стефанъ изпратилъ напраздно брата си Сава, иеромонахъ, а по-късно архиепископъ, при нарушителя на мира, та да го успокои. Стрѣзъ въ това време билъ внезапно убитъ отъ едного отъ приближенитѣ си. Легендата, разбира се, пакъ предава, че злодеятъ Стрѣзъ билъ убитъ отъ св. Симеонъ (т. е. отъ Немана, почитанъ като светия) или пъкъ отъ ангелъ, сжщо както Калоянъ бѣ убитъ отъ св. Димитра³⁷.

Стрѣзовитѣ владения по сръдното течение на Вардара още дълго време се смѣтали като едно цѣло. Дори въ 1228 г. се говори за „terra, que fuit de Straces“³⁸. Българитѣ пѣли въ църквитѣ си³⁹ многолѣтствие за „севастократора Стрѣза“, а сръбитѣ го считали за безбоженъ злодей.

Въ 1215 г. Хенрихъ за втори пжтъ потеглилъ срещу сръбитѣ, а Андрей II отъ друга страна се приближавалъ отъ къмъ Маджарско. Стефанъ, обаче, сполучилъ да се помири съ маджарския кралъ въ Равна (сега Кюприя), а следъ това убедилъ на една среща въ Нишъ и латинския императоръ да се оттегли. Цѣлиятъ въпросъ билъ въ единъ споръ за границитѣ на Стефановата държава, както откъмъ маджарско, така и откъмъ България⁴⁰.

Императоръ Хенрихъ умрѣлъ на 11 юний 1216 год. Съ тази смъртъ и Борилъ, когото всички Асеновци считали за узурпаторъ, се лишилъ отъ единствената си опора. Законниятъ престолонаследникъ Иванъ-Асенъ се върналъ отъ заточение съ руски дружини, намѣрилъ още много привърженици, разбилъ царя и го принудилъ да се затвори въ Търново. Следъ дълга обсада Борилъ се опиталъ да избѣга, но билъ настигнатъ и ослѣпенъ (1218)⁴¹.